

College van beroep voor de examens

CBE 2022-117
U202207401/svw

Verzonden: 20 september 2022

Zaak 2022-117

Datum uitspraak: 17 augustus 2022

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellant,

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

I. PROCESVERLOOP

1. Bij brief van 2 juni 2022 is namens de Commissie voor de examens (hierna: de Commissie) aan appellant medegedeeld dat het door hem afgelegde online tentamen voor de cursus Personen- en familierecht (RB3702) van 25 april 2022 ongeldig is verklaard.
2. Appellant heeft hiertegen beroep ingesteld per e-mail van 6 juni 2022.
3. Verweerster en appellant zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellant heeft bij e-mail van 13 juni 2022 aangegeven zijn beroep te willen doorzetten.
4. Verweerster heeft het verweerschrift van 20 juni 2022 met de daarbij behorende bijlagen overgelegd.
5. Het College van beroep voor de examens (hierna: College) heeft het beroep van appellant behandeld in een openbare zitting op 17 augustus 2022 te Heerlen. Appellant is in persoon verschenen te Heerlen. Namens verweerster hebben mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris Commissie voor de examens prof. mr. A.L.H. Ernes, voorzitter Commissie voor de examens virtueel deelgenomen aan de zitting.

II. MOTIVERING

1. Uit het verhandelde ter zitting en uit hetgeen door partijen in de overgelegde stukken naar voren is gebracht, is het volgende komen vast te staan.
2. Het beroep richt zich tegen de ongeldigverklaring van het online tentamen voor de cursus Personen- en familierecht (RB3702) afgelegd op 25 april 2022. Het tentamen werd ongeldig verklaard met behoud van de tentamenkans.
3. De Commissie heeft de ongeldigverklaring als volgt onderbouwd:
"(...) Conform art. 4.16 sub m van de Onderwijs en examenregeling 2021-2022 is de Commissie voor de examens bevoegd tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamen kandidaat op basis van het tentamen of het desbetreffende onderdeel niet mogelijk is gebleken. Zo blijkt uit art. 2.4.1. jo. art. 2.4.2. van het Examenreglement 2021-2022 dat er in elk geval sprake is van een onregelmatigheid wanneer een student de aanwijzingen/instructies bij een (digitaal) tentamen niet volgt. (...)"
De Commissie is van mening dat appellant in strijd met de instructies heeft gehandeld door het niet maken van een correcte roomscan en het niet tonen van het volledige bureaublad voor de camera.
4. Appellant betoogt dat hij naar eer en geweten de instructies heeft opgevolgd. De beslissing is aldus appellant onredelijk en in strijd met de redelijkheid en billijkheid, omdat hij naar eigen zeggen 25 van de 26 (tentamen)instructies heeft opgevolgd en er verder ook geen vermoeden van fraude is. Hoewel appellant niet ontkent dat hij niet het gehele tafelblad van 1,8 meter bij 0,9 meter heeft getoond, voert

hij aan dat frauderen niet mogelijk is zonder uit beeld te verdwijnen of handelingen te verrichten die door proctoring zouden worden opgemerkt. Over de instructie met betrekking tot het tonen van het bureaublad merkt appelland op dat deze instructie niet duidelijk is.

Ook laat appelland weten vele keren eerder zonder problemen een thuis tentamen met proctoring te hebben afgelegd.

Verder vindt appelland de beslissing van de Commissie tegenstrijdig en kan de bepaling die betrekking heeft op het vaststellen van een *“juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamen”* op meerdere wijze worden geïnterpreteerd. De huidige interpretatie schept aldus appelland rechtsongelijkheid. Ter illustratie voert hij aan dat (achteraf) 10% van de vragen werden verwijderd uit het betreffende tentamen, omdat bleek dat er sprake was van een programmeerfout. Het verwijderen van de vragen resulteert in het toekennen van de voor die vragen te behalen punten. Volgens appelland is in verband met het verwijderen van 10% van de tentamenvragen een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden (ook) niet mogelijk. Dat studenten de punten toegekend kregen en een uitslagbrief ontvingen, terwijl zijn tentamen ongeldig werd verklaard vindt appelland oneerlijk. Daarnaast zou er aldus appelland ook sprake zijn van rechtsongelijkheid omdat voor studenten die een tentamen afleggen op een van de studiecentra van de Open Universiteit, niet dezelfde tentameninstructies gelden. De Open Universiteit had appelland erop moeten wijzen dat bij tentaminering op het studiecentrum minder kans is op een ongeldigverklaring dan bij proctoring door zwaardere instructies.

Ook schendt de Commissie het gelijkheidsbeginsel door in een andere zaak een student (slechts) een waarschuwing te geven, terwijl het tentamen van appelland ongeldig werd verklaard. Appelland zou genoeg hebben genomen met een waarschuwing.

Ten slotte klaagt appelland over het niet tijdig krijgen van de tentamenuitslag dan wel een enig andere beslissing van de Commissie binnen de termijn.

5. De Commissie stelt, onder verwijzing naar artikel 4.16 sub m van de Onderwijs en Examenregeling 2021-2022 dat zij bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamen kandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. Doordat appelland geen deugdelijke roomscan heeft gemaakt en zijn bureaublad niet heeft getoond, kan de Commissie geen juist oordeel vormen of appelland beschikt over de kennis, inzicht en vaardigheden die tijdens het tentamen in kwestie werden getoetst. Onder verwijzing naar de “FAQ online groepstentamens”, de handleiding en de video die studenten kunnen raadplegen via de tegel “online thuis tentamen”, artikel 2.4.1. jo. art. 2.4.2 en in bijlage 8 van het Examenreglement en het document “voorkom ongeldigverklaring” (aangeboden onder andere via de tegel ‘Online thuis tentamen’) voert de Commissie aan dat appelland niet voldaan heeft aan de instructies die door de Commissie zijn opgesteld en waaraan studenten zich moeten houden bij een proctoringtentamen. Er zijn interne richtlijnen opgesteld over in hoeverre afwijkingen van de regels kunnen worden toegelaten. Het niet (volledig) tonen van het bureaublad weegt zwaar. Op het bureaublad kunnen zich diverse niet toegestane hulpmiddelen bevinden, hetgeen niet valt te controleren nu appelland niet heeft voldaan aan de instructies.
6. De Commissie betoogt met betrekking tot het afleggen van een tentamen, dat studenten al geruime tijd kunnen kiezen of zij het tentamen afleggen op een studiecentrum of dat zij het tentamen thuis afleggen met behulp van proctoring. Appelland heeft ervoor gekozen om het tentamen af te leggen middels proctoring en moet aan de instructies die gelden voor het afleggen van een thuis tentamen voldoen.
7. Gelet op voormelde feiten en standpunten van partijen oordeelt het College als volgt over de beroepsgronden van appelland.
8. Vooropgesteld dient te worden dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van de Commissie. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of zij genoegzaam is onderbouwd. Dit brengt met zich dat de beslissing van de Commissie slechts voor vernietiging in aanmerking komt als er strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.
9. Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de beoordeling in rechte standhoudt. Dat oordeel berust op de volgende overwegingen.
10. Vaststaat dat appelland tijdens het online proctoringtentamen behorende bij de cursus Personen- en familierecht (RB3702) afgelegd op 25 april 2022, zijn bureaublad niet (volledig) heeft getoond en geen deugdelijke roomscan heeft gemaakt.

11. Het College overweegt dat volgens artikel 4.16 sub m, van de OER, de Commissie bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. Aldus het College heeft de Commissie de regels en instructies waaraan studenten moeten voldoen strikt geformuleerd, om op deze wijze de kwaliteit (van tentamens) te borgen en te (kunnen) handelen bij onregelmatigheden. Het College overweegt voorts dat volgens bijlage 2 van de Algemene delen van de Onderwijs- en examenregeling 2021-2022 van de bacheloropleidingen en de masteropleidingen, studenten zich strikt dienen te houden aan de genoemde instructies om te voorkomen dat een tentamen ongeldig wordt verklaard door de Commissie.
- Ten slotte stelt het College vast dat de regels en instructies omtrent het hebben van een schoon bureaublad en het belang van het maken van een goede roomscan waarbij de volledige ruimte goed in beeld wordt gebracht voldoende kenbaar zijn, waardoor wordt voldaan aan het kenbaarheidsvereiste. Het College overweegt dat met 'bureau' en/of 'bureaublad' ieder oppervlak wordt bedoeld waaraan de student het tentamen maakt. Studenten worden op diverse wijzen op de hoogte gesteld van de geldende regels. Uit de informatie volgt onder meer:
- Bureau niet in beeld*
"Dit is misschien nog wel het belangrijkste: breng je bureau of tafel waar je aan werkt in beeld. Sla dit niet over. Sterker nog: doe dit extra goed, want daaraan ziet de surveillant dat je bureaublad 'clean' is (uitgezonderd uiteraard de toegestane hulpmiddelen)."
 - Roomscan te snel gestopt
"Na even komt de knop "Done" in beeld. Dit wil niet zeggen dat je daar meteen op moet klikken. Sommigen doen dat zonder klaar te zijn. Je maakt dus eerst gewoon je roomscan af en pas dan klikje erop."
 - Geen roomscan
"Ook komt voor dat er helemaal geen roomscan wordt gemaakt. Als je niks doet en wacht op de knop "done" is dat natuurlijk verdacht. Het maken van een roomscan, elke keer dat er om gevraagd wordt, is verplicht."
 - Gedeeltelijke roomscan
"Er wordt gevraagd om 360 graden in beeld te brengen, dat wil zeggen helemaal rond. En niet alleen naar links en naar rechts (180 graden)."
 - Jezelf in beeld i.p.v. de kamer
"Er zijn studenten die mooi 360 graden rond draaien, maar daarbij de camera steeds op zichzelf blijven richten. De surveillant ziet dan niet zoveel van de omgeving."
12. Het College acht, zoals zij al in meerdere uitspraken heeft overwogen, de door de Commissie gehanteerde maatstaf met betrekking tot de onregelmatigheden en het daaraan in algemene zin verbonden standpunt over de ongeldigverklaring van tentamens, niet onjuist of onredelijk.
13. Het College concludeert dat de Commissie gevolgd kan worden in het standpunt dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het tentamen niet mogelijk is gebleken, nu niet met zekerheid kan worden vastgesteld of appellant het tentamen zelfstandig en zonder hulp heeft afgelegd. De stelling van appellant dat hij er geen belang bij heeft om de voorschriften niet na te leven, kan het College begrijpen, maar doet er niet aan af dat zekerheid over het zelfstandig en zonder hulp afleggen van het tentamen niet bestaat.
14. Ten slotte overweegt het College dat appellant niet gevolgd kan worden in zijn betoog dat er sprake is van rechtsongelijkheid dan wel schending van het gelijkheidsbeginsel. Hoewel de Commissie nauwelijks inhoudelijk heeft gereageerd op hetgeen appellant hieromtrent aanvoert, acht het College het van belang om op enkele gronden in te gaan om te voorzien in de behoefte van appellant een reactie te ontvangen.
- Het College overweegt specifiek over het voorliggende beroep dat er geen verband bestaat tussen het al dan niet verwijderen van vragen uit het tentamen van 25 april 2022 en het ongeldig verklaren van een tentamen op basis van het niet volgen van de instructies. Het College betreft daarbij (ten overvloede) dat de Commissie blijkens het Examenreglement richtlijnen heeft vastgesteld voor het berekenen van de voorlopige en definitieve cesuur, waarin wordt meegenomen de mogelijkheid dat na een tentamen vragen uit een tentamen verwijderd moeten worden. Het verwijderen van drie vragen maakt niet dat daarmee geen juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden kan worden gegeven respectievelijk er daarom geen sprake is van een valide tentamen.

- b. Voor zover appellant van mening is dat er sprake is van rechtsongelijkheid omdat voor studenten die een tentamen afleggen op een studiecentrum van de Open Universiteit, niet dezelfde tentameninstructies gelden, overweegt het College dat de tentameninstructies - zoals deze gelden voor thuis tentamens met proctoring - kenbaar zijn, verder dat appellant er zelf voor heeft gekozen om het tentamen op deze wijze af te leggen. Het College overweegt dat voor studenten die tentamens afleggen in een studiecentrum van de Open Universiteit ook tentameninstructies gelden, in verband met het (kunnen) vaststellen van kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat. Deze instructies hebben eveneens betrekking op het hebben van een leeg bureaublad en het enkel voorhanden hebben van toegestane hulpmiddelen. Surveillanten van de Open Universiteit zien hierop toe tijdens het afleggen van het tentamen.
- c. Voor zover appellant van mening is dat er sprake is van schending van het gelijkheidsbeginsel, doordat de Commissie in een andere zaak slechts een waarschuwing heeft afgegeven overweegt het College het volgende. In de zaak die appellant betreft bij zijn beroep is er sprake van een vermoeden van fraude, doordat de student gebruik heeft gemaakt van niet toegestane hulpmiddelen (i.c. een Nederlands woordenboek). Het College overweegt dat ingevolge het Examenreglement deze gedraging, anders dan de gedraging van appellant, als fraude kan worden gekwalificeerd. Het College overweegt dat hier een andere procedure geldt en dat deze procedure werd doorlopen. Aldus het College bestaat er geen gelijkheid tussen de zaak van appellant en de zaak die hij betreft bij zijn beroep, waardoor alleen al daarom geen schending van het gelijkheidsbeginsel kan worden aangenomen. Dat appellant van mening is dat de fraudeprocedure een zwaardere procedure is die in het betreffende geval (slechts) heeft geresulteerd in een waarschuwing, terwijl de procedure van ongeldigverklaring lichter is maar in het geval van appellant wel heeft geresulteerd in een 'zwaardere' straf, maakt het oordeel van het College niet anders.

Ter afsluiting overweegt het College dat (eventuele) overige gronden die door appellant werden aangevoerd, niet werden meegewogen in voorliggende beslissing omdat deze onvoldoende verband hielden met het beroep van appellant, gelet op het individuele en inhoudelijke karakter daarvan.

15. Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is.

III. BESLISSING

Gelet op artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek beslist het College als volgt.

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan door dr. mr. ing. K.J.H. Hoofs, voorzitter en dr. E.E. den Hartog-de Haas, dr. C. Gelderman, drs. M.L.A. Hertsig LLB en E.M.C. Stein, leden, in tegenwoordigheid van S.E.M. van der Westen LLB, secretaris, op 17 augustus 2022

w.g. de secretaris,

w.g. de voorzitter,

S.E.M. van der Westen LLB

dr. mr. ing. K.J.H. Hoofs

voor eensluidend afschrift,

S.E.M. van der Westen LLB

Tegen een besluit van het College van beroep voor de examens kan door een betrokkene binnen zes weken na verzending van dat besluit beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het hoger onderwijs (artikel 7.66 WHW), Postbus 16137, 2500 BC Den Haag